

ILUSTRAREA ISTORIEI CONTEMPORANE IN ACTIVITATEA DE MUZEU

Ion Aldea

Prezentarea istoriei contemporane în expoziția de muzeu în special și în activitatea muzeistică în general, este condiționată, credem, de modul în care specialiștii acestei instituții, profilată pe cercetare, conservare și valorificare expozițională a valorilor patrimonial-culturale, înțeleg necesitatea simțită de omul contemporan de a-și privi faptele contemporane în contextul tematico-cronologic al evoluției societății, oglindirea lor în expoziția de muzeu, menită să facă cunoscut generațiilor de-a rîndul, forța constructivă a gândirii colective a maselor populare, adevăratele făuritoare ale istoriei, subliniind în conținutul ei, principalele momente din istoria muncii și luptei realizatorilor de bunuri materiale și spirituale, fiind unul din factorii stimulatori, cel mai activ, al procesului educației patriotice desfășurat de muzeul de istorie.

Abordînd o astfel de problematică, majoră pentru activitatea muzeologică, vom încerca să ne axăm pe următoarele coordonate pe care le considerăm de neînlăturat și anume : ridicarea continuă a nivelului de cultură — profesional, politic, științific al specialiștilor, al tuturor oamenilor muncii din instituțiile muzeale — ca obiectiv central al întregii noastre activități muzeistice ; activitatea cultural-educativă în rîndul publicului vizitator, indiferent de pregătire, loc de muncă, vîrstă, sex sau mediu de locuire ; răspunderile ce revin muzeelor de istorie în folosirea expoziției de istorie contemporană, în desfășurarea activităților culturale, educative, în funcție de timpul liber al oamenilor muncii și de dorința acestora de a se informa și instrui în acest sens.

În concepția științei muzeologiei românești, istoria contemporană are ca principală latură constructivă mișcarea muncitorească și socialistă în contextul ei revoluționar, etapele de desfășurare a revoluției burghezo-democratice, de trecere la revoluția populară și socialistă, ale construirii societății lipsite de clase stăpînitoare, în cadrul căreia expropriatorii au fost expropriați, ajunsă în perioada dezvoltării multilaterale și de înaintare a României socialiste spre comunism, De asea instituția muzeală se înscrie cu importante sarcini în opera de formare și educare patriotică a omului nou, continuator de nădejde al celor mai reprezentative fapte de eroism din munca și lupta militantă pentru libertate socială, unitate și independență națională. Ea pune ca obiectiv central al întregii sale activități, grija pentru conservarea și valorificarea bunurilor materiale și spirituale create de om, laturi esențiale ale me-

sajului ce trebuie să și-l însușească cel ce vine în contact cu exponatul muzeal, pentru a cărei realizare muzeul trebuie să opteze în permanență la ridicarea continuă a nivelului general de pregătire al muzeologilor, al tuturor oamenilor muncii din instituțiile muzeale.

Dezvoltarea fără precedent în istorie, pe care o cunoaște țara noastră pe toate planurile activității sociale, trebuie să fie consemnată etapă cu etapă în expozițiile de muzeu — permanente sau temporare — urmînd a se acționa cu promptitudine de către muzeologi, pentru a-l informa pe vizitator la zi cu cele mai semnificative rezultate din frontul activității productive și social-culturale, obținute de el și de semenii lui.

Cunoașterii efervescenței constructive a etapei, contemporane vizitatorului, specialistul de muzeu îi adaugă și pe aceea a trecutului de luptă al înaintașilor, constituind o înlănțuire fericită între trecutul apropiat și prezent, deziderat ce constituie pentru specialiștii din frontul muzeologic o cerință fundamentală de la care trebuie să pornească conceperea, declanșarea și desfășurarea tuturor activităților cultural-educative la sediul muzeului sau în afara lui, împreună cu ceilalți factori educaționali : școală, organizații de masă, organizații obștești sau culturale.

Muzeul de istorie, prin încărcătura lui spirituală, a fost întotdeauna purtătorul celor mai înflăcărâte mesaje patriotice și aspirații de progres, specialiștii săi situîndu-se în veritabili exponenți ai idealurilor înnoitoare, de civilizație materială și spirituală, cu toate că au fost momente, la început, cînd oficiau cu pasiune și raționament intelectual, arătînd unui grup restrîns de inițiați numai o latură a activității lor. Astăzi, socialismul a adus mutații considerabile în concepția și activitatea muzeologiei românești. Muzeul de istorie devenind un factor de conștiință colectivă, un educator al maselor largi de vizitatori, iar personalul lui de specialitate prin calitățile dobîndite de buni specialiști, oameni ai muncii de înaltă cultură umanistă, factori importanți în actul de cultură al comunității socialiste, au reușit să aducă schimbări simțitoare în psihologia publicului de muzeu, înclinat tot mai mult spre trăiri și retrăiri a proceselor social-economice, intelectuale, de creație și cercetare, dobîndind — grație muncii neobosite a muzeologilor, depusă în realizarea expozițională a perioadei istorice contemporane lui — acea personalitate a vizitatorului individual sau grup pusă față în față cu a creatorului de ieri dispărut sau depășit ca structură de dinamica dezvoltării societății. Muzeul de istorie îngemănează astfel, prin activitatea cultural-educativă de eficiență sporită desfășurată cu competitivitate de muzeologi latura științifică, de cercetare și autoinformare cu latura adresată publicului vizitator, de instruire, informare și educare patriotică a acestuia.

În spiritul ritmului cerut de impetuoasa dezvoltare a țării, dorică de a ocupa cît mai repede locul ce i se cuvine în Europa și în lume, în rîndul țărilor dezvoltate, muzeului de istorie îi revin în permanență noi sarcini, pentru ridicarea continuă, calitativă, a nivelului de pregătire profesională, teoretică și practică al specialiștilor săi, al între-

gului personal muncitor ce-l deservește, de la contabilitate și pînă la serviciul tehnic și de întreținere, pentru îmbunătățirea desfășurării și creșterii eficienței acțiunilor inițiate și desfășurate de el, pentru educarea patriotică a publicului vizitator în spirit nou, revoluționar, contribuind la afirmarea concepției înaintate despre lume și viață.

Pentru a asigura eficiența acțiunilor cultural-educative se impune specialiștilor instituției muzeale și mai ales pentru acei ce studiază și valorifică spiritualitatea modernă și contemporană a istoriei să stimuleze dialogul permanent, cu vizitatorii tineri și vîrstnici, condiție indispensabilă pentru dezvoltarea orizontului de cultură, a gândirii politice vii, creatoare, a capacității fiecărui muzeolog de a analiza și înțelege temeinic un eveniment istoric, în complexitatea sa, înainte de a-l prelucra și a-l da în circuit muzeal.

El nu trebuie să uite niciodată că educația zilelor noastre, educația socialistă alăturată dezvoltării acelei culturi care să răspundă spiritului emulativ al contemporaneității noastre într-o societate socialistă multilateral dezvoltată, constituie o problemă de cea mai mare importanță pentru activitatea de muzeu.

Evident, ea nu poate fi realizată decît cu participarea activă a vizitatorilor, Muzeul de istorie fiind asaltat de un public activ nu numai la expuneri, conferințe, mese rotunde, simpozioane sau concursuri gen „Cine știe răspunde“, ci și în munca de cercetare, fiind util specialistului din muzeu. Coabitarea în activitatea Muzeului de istorie a omului contemporan cu valorile patrimoniale pe care le depistează și le urmărește apoi cu atenție de cercetător, sub directa îndrumare a specialistului muzeolog, în depozit, laborator, bibliotecă, șantier sau rezervație arheologică, concură la constituirea caracteristicilor de bază ale procesului instructiv-educativ și informativ, rezultat firesc al însumării și sintetizării întregii creații materiale și spirituale umane din toate timpurile.

Dar dacă pentru muzeolog termenul de comparație și de sinteză este în permanență prezent ca urmare a unei judicioase cercetări științifice, pentru vizitatorul de muzeu el apare vizibil la contractul cu evenimentele trăite, contemporane lui, acestea dîndu-i posibilitatea să facă o verificare practică, să aprecieze sau nu veridicitatea celor expuse, să răspundă la dialogul provocat de muzeu, să recepționeze înaltul mesaj de idei și sentimente ce le-a dorit să le transmită, realizatorul actului muzeal.

Dar actul muzeal — înțelegînd prin el complexa activitate politico - ideologică educațională și cultural-artistică — se realizează nu numai la sediul muzeului ci și în afara lui, avînd ca scop atragerea către muzeu a cît mai mulți vizitatori. Muzeul pentru omul secolului nostru trebuie să fie ceea ce erau pentru oamenii secolelor trecute — catedralele —, ideie întîlnită la mulți dintre cercetătorii istoriei contemporane. Sanctuar al vieții trecute, prezente și de perspectivă, instituția muzeală se situează prin mijloacele de prezentare și acțiune de

reală eficiență în ceea ce privește cultivarea tradițiilor revoluționare, a sentimentelor de înalt patriotism și dragoste pentru glia în care au असुdat și s-au bucurat moșii și strămoșii noștri, ca și frăția dintre români și naționalitățile conlocuitoare, ce a străbătut ca un fir roșu întreaga noastră existență milenară, pe care am păstrat-o cu grijă astfel încît, mesajul primilor noștri voievozi alăturat idealurilor luptelor sociale formulate în timpul răscoalelor și al revoluțiilor, îl avem și-l vom avea mereu, proaspăt și neîntinat în inimile noastre de români.

Nu trebuie să existe loc de muncă, școală, unitate militară, case și cămine culturale, în care Muzeul de istorie să nu desfășoare o activitate cultural-educativă, bine organizată, făcînd din actul muzeal puternic mijloc de educare a omului nou, cu un larg orizont cultural, cu o înaltă conștiință socialistă, în spiritul trăsăturilor impuse de principiile și normele muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

În mediul rural, la școli și cămine culturale itinerarea expoziției temporare de istorie contemporană trebuie să devină elementul de bază în informarea muncitorului din lumea satului, cu cunoștințe științifice și culturale în care să se reflecte stadiul de dezvoltare economică și social-culturală a țării, la care o contribuție esențială și-a adus-o și el, contribuție ce nu trebuie neglijată de către muzeologi, necesar de a fi prezentată cit mai exact în contextul expozițional.

Desfășurarea unor acțiuni de amploare la locurile de muncă ale oamenilor muncii, în școli, facultăți, unități militare, case și cămine culturale, sub genericul : „Istoria la ea acasă — trecut, prezent și viitor”, folosind ca modalități de realizare forma dezbaterii sau a concursului gen „Cine știe răspunde”, a confirmat în mod elocvent valoarea științifică și educativă a inițiativei Muzeului de istorie.

Antrenînd colective tot mai largi de oameni ai muncii, elevi, studenți, militari, la realizarea acestor dezbateri-concurs s-a contribuit substanțial la dezvoltarea patrimoniului de istorie contemporană a muzeului, fiecare dintre participanți dorind să-și facă printr-o informație, obiect sau document o prezență utilă în activitatea Muzeului de istorie.

Răspunsurile la care se obligă Muzeul de istorie în contextul efervescenței creatoare de construire a celei mai drepte societăți omenești, rezultă din folosirea cu maximum de eficiență a expoziției de istorie contemporană, din desfășurarea activităților cultural-educative, astfel încît din fiecare act muzeal să facem un mijloc util de cunoaștere de către oamenii muncii a trecutului. Prin activitățile organizate și în special prin aducerea la zi a expozițiilor temporare, itinerate, Muzeul de istorie pune în permanență o cărămidă la temelia edificiului științei și culturii contemporane românești, transformă sălile expoziționale sau locurile unde-și desfășoară celelalte activități în centrul de stimu-

lare a tradițiilor, de atragere a publicului vizitator în educarea lui umanist-estetică, științifică, patriotică și cetățenească, reprezentând puntea de legătură dintre prezent, trecut, și viitor.

Die zeitgenössische Geschichte im Museum

Durch die Synthese einiger Aspekte über die zeitgenössische Geschichte in der Tätigkeit der Museen hebt die Arbeit drei Feststellungen hervor: das professionelle, politische, wissenschaftliche, kulturelle Niveau des Museologen steigt anhaltend, desgleichen die kulturell — erzieherische Tätigkeit in den Reihen der Besucher sowie das verantwortungsvolle Bemühen des Museums als Institution durch die Benutzung der Ausstellung für zeitgenössische Geschichte im Bereich kulturell — erzieherischer, ästhetischer, wissenschaftlicher oder patriotischer Aktionen von der Gegenwart zur Vergangenheit und zur Zukunft eine Verbindung zu schaffen.

